

Socialiseringspraktijken in de buitenschoolse opvang

- Promovendus: Nynke van der Schaaf
- Promotor: Prof. dr. K. de Glopper, Hoogleraar taalbeheersing van het Nederlands
Copromotoren: dr. J. Berenst, Lector Taalgebruik en leren, NHL
dr. J. Doornenbal, Lector Integraal Jeugdbeleid, Hanze
- Start 2009

Inhoud presentatie

- Een onderdeel van het onderzoek: entreeonderhandelingen
- Het onderzoeksproces
- Wat levert het op?

Socialiseringspraktijk: entreeonderhandelingen

Waarom onderzoek naar entreeonderhandelingen?

Wat zijn entreeonderhandelingen?

Wat is het doel van dit onderzoek?

Wat weten we over in- en uitsluiting?

Van belang voor ontwikkeling (Van Keulen & Singer, 2012; Hannikainen, 1999)

Toegangsstrategieën (Corsaro, 1979, 2003)

In- en uitsluiting Zweedse bso (Evaldsson, 1993)

Sociale orde is een gezamenlijk en gesitueerd resultaat (Danby & Baker, 2000; Butler, 2008)

Activiteit van invloed op participatiekader (Cromdal, 2001)

Maar: hoe zit het nu in de Nederlandse context van de bso:

Entreeonderhandelingen in de bso

Methode

Onderzoeksvraag: *Hoe realiseren 'nieuwkomers' en 'gevestigde kinderen' hun entreeonderhandelingen voor deelname aan een (spel)activiteit in de buitenschoolse opvang, en in hoeverre hangen de entreepraktijken samen met de aard van de activiteit en de daarmee annex zijnde participatiekaders.*

Dataverzameling: 80 entreegesprekken

Kwalitatieve analyse: via globaal (entreegesprek) naar precies (transcript)

Conversatieanalyse:

- bestuderen van alledaags, natuurlijk taalgebruik
- bestuderen van bijv. beurtwisseling, organisatie van gesprek door sequenties
- niet interpreteren, maar feitelijk beschrijven

-
1	Hessel	<i>((nadert activiteit))</i> Wat doen jullie?
2	Michael	Kijk maar es in je postvakje
3	Hessel	<i>((gaat naar het postvakje en komt terug met een boek))</i>
4		Wat is dit?
5		<i>((Michael en Jos kijken))</i>
6	Jos	Een boek [wat (onverst)
7	Michael	[Weet je wat je daarmee mag doe:n? (.) je mag je
8		naam opschrijven. Je mag (van alles doen onverst.)
9	Hessel	<i>((gaat tussen Michael en Jos aan tafel staan en kijkt wat Emma</i>
10		<i>doet))</i>
-

-
1		Carina	<i>((pakt papier en gaat bij meisjes aan tafel zitten. Trekt</i>
2			<i>bakje naar zich toe en [pakt een wasco uit bakje])</i>
3		Marjet	<i>[((pakt wasco en trekt bakje meer</i>
4			<i>naar zich toe))</i>
5			<i>(.)</i>
6	foto	Marjet	<i>((zet het bakje wasco anders neer en kijkt naar Carina))</i>
7	foto	Carina	<i>((kijkt naar bakje en dan naar Marjet))</i>
8			<i>(.)</i>
9		Lisanne	<i>Ik heb- op m'n school- heb ik ook krijtjes ho↑or</i>
10		Marjet	<i>Ja:: (.) en ik heb thuis en ik heb thuis wasco</i>
11			<i>(.)</i>
12		Carina	<i>Dit is wasco! ((toont wasco aan Marjet))</i>
13			<i>(.)</i>
14		Marjet	<i>[((kijkt naar wasco/Carina))</i>
15		Lisanne	<i>[((kijkt naar wasco/Carina))</i>
16		Marjet	<i>niet met papiertjes erop</i>
17			<i>(.)</i>
18		Carina	<i>geeft niks toch?</i>
19		Marjet	<i>Kom ik ga n↓iet meer tekenen Lisa:nne</i>
20		Lisanne	<i>Doen we 't in onze bakj↑es?</i>
21			<i>((Marjet en Lisanne gaan weg bij de tafel))</i>

Activiteit met een gesloten participatiekader

1	Marouan	((komt bij tafel staan, leunt met elleboog op tafel, kijkt naar
2		spel))
3	F1 Jos	((loopt weg met klokhuis en komt daarna weer terug))
4	Kees	Nu ben ik ((slaat op de dobbelsteen))
5	Jos	[NEE:↓: (.) JIJ SPEELT NIET M↑EE ((tegen Marouan))
6		[((loopt langs Marouan en raakt hem aan op zijn rug))
7	Marouan	Hei:: ((gaat stukje van tafel af en richt zich tot Jos)) ik speel
8		ook niet mee
9	F2 Jos	[Nja maar jij speelt <u>niet mee</u> :!
10	F2	[((Sander en Kees kijken naar Jos en Marouan))
11	Sander	Je speelt ook niet mee ((hangt over tafel en kijkt naar
		Marouan))
12	Marouan	Ik <u>speel</u> ook niet mee
13		(.)
14	Jos	Maar je mag ook niet kijken
15	Marouan	Wat ben jij <u>dom</u> !
16	Sander	Hij is niet <u>dom</u>

Activiteit met gesloten participatiekader

- 1 Widad [Hé, mag ik voor iemand doen?
  - 2 [(doet haar hand boven de dobbelsteen)]
  - 3 (.)
  - 4 Kees Ne[e
  - 5 Widad [voor wie mag ik doen? ((kijkt de jongens één voor één aan,
  - 6 houdt hand boven dobbelsteen))
  - 7 Kees Voor mij niet
  - 8 Widad Voor wie moet ik ut doen? ((houdt hand boven dobbelsteen))
  - 9 ? Voor niemand
  - 10 Widad Voor jou? ((kijkt Sander aan en houdt hand boven dobbelsteen))
  - 11 Sander ((schudt zijn hoofd))
  - 12 Widad Oké:, dan doe ik even zelf. Mag dat? ((houdt hand boven
  - 13 dobbelsteen))
  - 14 Kees Ja::
  - 15 Widad ((drukt op dobbelsteen en verlaat even later speelsterrein))
-

Resultaten

- Activiteiten met open en gesloten participatiekaders
- Activiteiten beïnvloeden participatiekaders, maar ...
- Participatiekaders worden gecreëerd door nieuwkomers en gevestigde kinderen samen
- Kinderen gebruiken veel verschillende praktijken om toegang te krijgen
- Een entreeverzoek wordt altijd voorafgegaan door een presequentie
- Een entreeonderhandeling kan bestaan uit één beurtwisseling, maar kan ook uit veel rondes bestaan.

Onderzoeksvraag: *Hoe realiseren ‘nieuwkomers’ en ‘gevestigde kinderen’ hun entreeonderhandelingen voor deelname aan een (spel)activiteit in de buitenschoolse opvang, en in hoeverre hangen de entreepraktijken samen met de aard van de activiteit en de daarmee annex zijnde participatiekaders.*

Conclusie

Nieuwkomers én gevestigde kinderen onderhandelen samen over toetreding tot spel, waarbij de activiteit en het daarmee verband houdende participatiekader van invloed is. Kinderen zijn echter samen in staat participatiekaders zo te wijzigen dat nieuwkomers toegang kunnen krijgen of juist niet. Hierbij maken kinderen gebruik van veel verschillende (vaak subtiele) entreepraktijken.

- Het onderzoeksproces
- Wat levert het op?

Met dank aan:

- Pedagogische Academie;
- Lectoraat IJB – Jeannette Doornenbal
- Lectoraat Taalgebruik en leren – Jan Berenst
- RuG en Kees de Glopper
- Hanzehogeschool Groningen
- De bso's, kinderen en pm-ers

Bedankt voor uw aandacht